

GŁOS NARODU

Nr. 79. — ROK XLIII. PIĄTEK 20 M A R C A 1936.	REDAKCJA, ADMINISTRACJA i DRUKARNIA, KRAKÓW, UL. ŚW. KRZYŻA 11. KONTO P. K. O. WARSZAWA NR. 140.055. — KONTO P. K. O. KRAKÓW, NR. 401.099.			Redakcja niezamówionych artykułów nie zwraca i nie honoruje, listów nieopłaconych nie przyjmuje.
	Przedpłata wynosi:	W Krakowie z odnośnikiem bez odnośnika	Na całym obszarze Państwa polsk. z przesyłką pocztową	Zagranicą
Miesięcznie	5— zł. 4*50 zł.	5— zł.	8— zł.	Za każdą zmianę adresu dopłata 50 gr.
TELEFONY: REDAKCJA NR. 101-90. ADMINISTRACJA NR. 133-44. DRUKARNIA NR. 133-44.				Redakcja przyjmuje strony od godziny 11. do 13.

Nie powtarzać starego błędu.

Pisząc o zerwaniu Locarna przez Niemcy, o remilitaryzacji Nadrenji i o debatach w Londynie zajmowaliśmy się dotąd albo ogólną sprawą pokoju, albo sprawą stanowiska Francji. Ale nie zapominamy ani na chwilę, że sprawa ma także wielkie znaczenie dla Polski.

Ustalmy przedewszystkiem faktyczny stan prawny w Europie!

„WERSAL“ W PRZYSZŁOŚCI. — Prawnymi podstawami pokoju europejskiego są traktaty pokojowe, przedewszystkiem „Wersal“. Dziś już jednak żadnej nie ulega wątpliwości, że postanowienia traktatów pokojowych, przedewszystkiem „Wersalu“, mają tylko formalną wartość. Oficjalnie nikt ich nie zerwał. Ale Niemcy nawet w publicznych i oficjalnych wystąpieniach określają je jako „dyktat“, więc jako ciężar narzucony Rzeszy. Wypowiedzenie tych traktatów przez III Rzeszę jest więc tylko kwestią czasu. Jakies powikłanie międzynarodowe, jakaś poważniejsza różnica zdań między Anglią, a Francją — popchnie Niemcy do tego ostatniego kroku jakim jest zerwanie „Wersalu“.

„Der Angriff“ zamieszcza wielką fotografię z przemówienia Hitlera we Frankfurcie... „Wódz“ stoi na podium naprzeciw tysięcy zebranych. Wprost naprzeciw niego — olbrzymi transparent z napisem: „Mit Adolf Hitler steht und fällt Europa“ (Z Adolfem Hitlerem stoi i pada Europa). Słowa dwuznaczne! Niemcom mówią, że Hitler tworzy i gwarantuje „nową“, „prawdziwą“ Europę, której cechą ma być hegemonia Rzeszy. Zagranicy zaś te słowa mają powiedzieć, że Hitler chce pokoju Europy...

Polityka zagraniczna Niemiec zawsze chodziła krętymi drogami. A specjalnie w stosunku do sąsiadów, że przypomnimy tylko stosunek Prus do Polski w w. 18., i słynną „depeszę emską“ Bismarcka... Nie mamy przekonania do tego transparentu z Frankfurta. Sądymy, że państwo, które od paru lat praktykuje systematyczne zrzućanie z siebie wszelkich zobowiązań międzynarodowych, jest na najlepszej drodze do pozbycia się ich wszystkich, także i „Wersalu“.

EUROPA SZUKA. — Taki jest faktyczny stan prawnych podstaw pokoju w Europie. Im wcześniej go sobie uświadomimy, tem będzie dla Polski lepiej i — bezpieczniej.

Stajemy więc wobec kapitalnego zagadnienia: czym można będzie w przyszłości zastąpić „Wersal“? Militaryści powiedzą: siłą wojskową! Niewątpliwie armia, nowoczesnie postawione pogotowie obronne, stanowi tu czynnik niezłomnej wagi, ale czynnik, którego roli nikt nie kwestjonuje. Ale czynnik o charakterze instrumentalnym. Czynnik, który spełnia rolę narzędzia w służbie jakiejś myśli politycznej, jakiejś koncepcji prawnej. Głos więc mają nie tyle wojskowi, ile politycy, mężowie stanu. Im to należy postawić pytanie: czym Polska chce zastąpić „Wersal“?

Ktoś powie, że pytanie jest przedwczesne, i że mamy w tej chwili inne troski.

Zapewne, zerwanie traktatu wersalskiego przez Niemcy nie zagraża nam jeszcze bezpośrednio. Ale polityka zagraniczna powinna być polityką przewidywaną przyszłości, a tę w tym wypadku nie jest znów tak trudno przewidzieć.

Zresztą — i to zasługuje na podkreślenie — obrady w Londynie w gruncie rzeczy są nie czem innym, jak poszukiwaniem — zwłaszcza przez Anglię — nowej formuły pokoju z Niemcami poza traktatem wersalskim. Dlaczegoż bowiem dyplomaci szukają nowych sposobów uniknięcia agresji na granicy francusko-belgijskiej, skoro przecież „Wersal“ te granice wytyczył i odgra-

niczył od siebie wyraźnie państwa na tym odcinku Europy? Tylko dlatego, że „Wersal“ uważa się już ogólnie za niewystarczające zabezpieczenie i szuka się nowych.

STARY BŁĄD. — Tego nowego zabezpieczenia dotąd nie znaleziono. Głównie z powodu różnicy zdań między Anglią, a Francją. Ale, jeśli takie zabezpieczenie dyplomaci londyńscy stworzą, to — jak dziś wolno sądzić — będzie to tylko częściowa „namiastka“ traktatu wersalskiego. Będzie bowiem zabezpieczało Europę tylko na jednym odcinku. Będzie to nowe wydanie „paktu reńskiego“ z r. 1925. Będzie to zatem nowe rozróżnienie między zachodnimi, a wschodnimi granicami Niemiec... Tamte granice gwarantować będzie Anglia i może Włochy, — tych zaś nikt.

W ten sposób powtórzyłby się błąd popełniony w r. 1925. przez ministra Skrzyńskiego.

Co o tem myślą oficjalne czynniki polskie?

Parokrotnie wyrażała się półoficjalna „Iskra“ z przekąsem i z pogardą o kolektywnych traktatach zawieranych przez różne państwa, m. in. i o traktacie lokarnskim. A z pewną dumą i zadowoleniem pisała o naszym pakcie dwustronnym zawartym z Niemcami w r. 1934. Jeśli by brać dosłownie te wywody, to wynikałoby z nich, że Polska czuje się najzupełniej zabezpieczoną przed Niemcami przez pakt zawarty z III Rzeszą Hitlera. Czy się jednak nie należy liczyć z tem, że kiedyś, ktoś (może i nie Hitler, ale inny kanclerz Niemiec, który nie podpisywał paktu z r. 1934), zechce tak samo samowolnie zerwać ten pakt, jak Hitler zerwał pakt reński?... Pamiętajmy, że Hitler nie uważa się za związanego zobowiązaniami rządów z przed „rewolucji“ narodowo-socjalistycznej. Wolno sądzić, że i ewentualnie jego następcy tak samo nie będą mieli skrupułów w stosunku do paktów, które Hitler zawierał.

Tymczasem p. min. Beck w Londynie jedno tylko stawia żądanie: — by bez „mniejszych“ państw mocarstwa nie decydowały w sprawach, które tych „mniejszych“ państw dotyczą.

To za mało. Uważamy, że skoro dyplomacja Europy faktycznie nie liczy już zbyt na „Wersal“ i szuka nowych, zamiast „Wersalu“, zabezpieczeń pokoju, — to Polska ma prawo żądać, by temi zabezpieczeniami i jej granice były objęte.

Historja r. 1925., rozróżnienie między wschodnimi i zachodnimi granicami Niemiec, nie powinna się w r. 1936. powtórzyć.

W. Z.

Kupuj tylko w Drogerji im. św. Teresy

STEFANA HYŁY
KRAKÓW, UL. WISLNA 6.

mydła, kremy, perfumy, wody kolońskie, kosmetyki, gąbki, galanterja toaletowa, zioła, chemikalja i t. d.

Towar w wielkim wyborze najlepszej jakości.

Ceny niskie. Ceny niskie

P. Michał Mościcki — do Warszawy.

Warszawa, 19. 3. (Tel. wł.). Rozchodzą się pogłoski, że poseł Polski w Tokio, p. Michał Mościcki, syn Prezydenta Rzplitej, ma powrócić do Warszawy na stanowisko szefa protokołu dyplomatycznego w Min. S. Z.

— 000 —

A. PIASECKI S. A.
W KRAKOWIE
poleca szczególnie przez dziecię ulubioną
CZEKOLADĘ MLECZNA

Walki lotnicze w Abisynji

Rzym, 19 marca. (PAT.) Komunikat wojenny nr. 159. Zarówno na froncie somalijskim, jak na froncie erytryjskim nie zaszło nic godnego uwagi.

Jeden z naszych samolotów bombardują-

cych trafiony został pociskiem artylerji przeciwlotniczej, lecz zdołał mimo to wylądować po stronie włoskiej, chociaż wszyscy członkowie załogi z wyjątkiem jednego, odnieśli rany.

— 000 —

Zamieszki w prowincji Godzam.

Krajowcy zrabowali holenderski ambulans Czerw. Krzyża.

Dzibuti. (PAT.) Według opowiadań podróżnych przybyłych z Addis Abeby, banda, grasująca na północ od Ualdia, zaatakowała niedawno i rozgrabiła ambulans holenderski na froncie tigrejskim. Przydzielony do ambulansu tłumacz abisyński został jakoby zabity a jeden z członków misji holenderskiej lekko ranny. Dokładnych szczegółów tego ataku brak jeszcze w Addis Abebie. Zdaje się jednak, że wskutek posuwania się wojsk włoskich, ambulans zmuszony był zmienić swe miejsce w drodze wiodącej przez pustyne okolice. Misja holenderska została zaatakowana przez oddział szczerpu Raiabells lub Azebougallas, mających opinię groźnych. Wiado-

mość o napadzie wywołała poruszenie w kołach Czerw. Krzyża, które pozatem nie posiadają wiadomości o losie i lekarza greckiego Daojosa, kierownika jednego z ambulansów abisyńskich. Kraży pogłoska o jego śmierci, nieznaną są natomiast okoliczności, w jakich śmierć nastąpiła.

Według informacji z tego samego źródła, powstanie w prowincji Godzam trwa nadal, chociaż w mniejszych rozmiarach. Główną sprężyną powstania dedzas Gassassah wciąż jeszcze przebywa na wolności, a rząd polecił duchowieństwu tej prowincji wszcząć rokowania o poddanie się Gassassah. Misja ta nie została dotychczas uwięziona powodzeniem.

Rokowania japońsko-sowieckie

toczą się pomyślnie.

Tokjo, 19. 3. (PAT.) Agencja Domei donosi: Rokowania japońsko-sowieckie w sprawie uregulowania spraw granicznych toczą się pomyślnie.

„Asahi“ donosi, iż ministerstwo spraw zagr. poleciło japońskiemu ambasadorowi w Moskwie zakomunikować rządowi sowieckiemu co następuje: 1) Rząd japoński skłonny jest przyjąć propozycję sowiecką, ażeby wschodnia granic-

ca Mandżuko została wytknięta na podstawie traktatu pekińskiego z 1860 r. i hungczunskiego z r. 1886; 2) Komisja graniczna winna przedewszystkiem zająć się wytyczeniem granicy wschodniej, gdzie zajścia są najczęstsze i 3) sprawy graniczne pomiędzy Mandżuko i Mongolją Zewnętrzna winny być pozostawione do załatwienia stronom bezpośrednio zainteresowanymi.

Dzień imienin Marsz. Piłsudskiego w Warszawie.

Warszawa, 19. 3. (PAT.) W dniu imienin marsz. Piłsudskiego ks. biskup Gawlina odprawił cichą Mszę św. w kaplicy Palacu Belwederskiego, przybranej kirem. Na nabożeństwie obecny był Prezydent Rzplitej w otoczeniu domu cywilnego i wojskowego, p. Piłsudska z rodziną, premier Kościalski, gen. Rydz-Śmigły, rząd in corpore, generalicja, przedstawiciele władz i delegacje.

Poznań, 19. 3. (Telef.). Redakcja „Gazety Olsztyńskiej“ zaprosiła red. Leona Sobocińskiego z Pomorza do Prus, by dokonał tam objazdu osiedli polskich i ogłosił reportaże. Konsul niemiecki w Toruniu odmówił p. Sobocińskiemu udzielenia wizy na wjazd do Prus Wschodnich.

Dymisja czeskosłowackiego ministra skarbu dra K. Trapla.

Praga, 19. 3. Dnia 17 b. m. prezydent Benesch przyjął dymisję ministra skarbu Dr. Karola Trapla, zasiadającego w rządzie jako urzędnik. Dr. Trapl objął tękę ministra skarbu 17 kwietnia 1934. Wszystkie pisma czeskosłowackie poświęcają dymisji ministra Trapla duże uwagi, zaznaczając, że na krok ten zdecydował się tylko ze względów zdrowotnych. Tymczasowym kierownikiem ministerstwa skarbu zamianowany został dotychczasowy minister szkolnictwa Dr. Franke, członek partji narodowo-socjalistycznej. Definitywne obsadzenie tej ki nastąpi w najbliższym czasie.

— 0000 —

O czym piszą inni?

„Naprawiacze”.

Według zapewnień p. Mackiewicza ze „Stowa” wileńskiego, ścierają się w obozie pomajowym nowe grupy. Znany niektórym z nich P. Mackiewicz zwraca uwagę na „naprawiaczy” (lewicowy „Związek Naprawy Rzplitej”), których organem jest niedawno założony tygodnik: „Naród i Państwo”. P. Mackiewicz liczy ich w Sejmie na 27 osób. Jest to grupa — pisze — która „rząd chwilowo jeszcze popiera, sądząc widać, że w ten sposób najlepiej utworuje drogę do premierostwa pp. Poniatowskiemu, Grażyńskiemu, lub choćby Kwiatkowskiemu”.

„Tak się zabawnie składa, że obok naprawiaczy sympatyzują z obecnym rządem sfery przemysłowe, a raczej sfery, które nazwijmy biurokracją wielkich karteli”.

I któż jeszcze należy do „naprawiaczy”? Jeszcze Z. Z. Z. Moraczewskiego, zapewnia p. Mackiewicz.

„Trzy są — pisze — dzielnice pozostawione „naprawiaczom”: Śląsk, Wielkopolska i nareszcie Ziemia Wschodnie. Będzie wywalczyć. Siły nasze są słabe, ale liczymy na to, że w miarę naprawiaczkiego teroru będą się powiększać. Przyjdą do nas wszyscy byli bebechy, których naprawiacze zduszą. Przyjdą wszyscy urzędnicy, dotknięci naprawiaczką polityką awansów”.

A lekarstwo na „naprawiaczy”? Powrót „pułkowników”, t. j. pp. Kozłowski i Matuszewskiego!... O tem p. Mackiewicz marzy!

O p. prof. Kozłowski.

A teraz, co o tej sprawie sądzi „Nowy Kurjer”, organ zbliżony do „naprawiaczy”? Atakuje właśnie p. Kozłowski za jego referat budżetowy, a zwłaszcza za atak na ubezpieczenia.

„P. prof. Kozłowski — pisze „Nowy Kurjer” — który, jak za panią matką pacierz, powtarza z trybuny parlamentarnej wszystkie fałszy i bzdury, jakie na temat ubezpieczeń wypisuje „Ilustrowany Kurjer Codzienny”, oczywiście bez późniejszych sprostowań, bo tych już nie czytał, — jest jak wiadomo przeciwnikiem „wypompowywania” kapitałów przez ubezpieczenia społeczne z „życia gospodarczego”, a zapewne również i towarzyskiego. Zdaniem kół, których opinie w tym przypadku reprezentuje p. prof. Kozłowski, kapitały te należy spowrotem wpompować do kieszeni pracodawców, czytając — kapitalistów, których eufemicznie nazywa „życiem gospodarczym”, — oczywiście na powiększenie konsumpcji... zagranicą.

Nie chcemy twierdzić, że myśl powołania Komisji Gruberowskiej, (którą w swoim czasie p. Kozłowski powołał) była podsunięta p. prof. Kozłowskiemu właśnie na bankiecie przy butelkach dobrego węgryna, przy dźwiękach muzyki w takim czy innym lokalu rozrywkowym, od których w państwie demokratycznym, wolno nie stronić również i szefowi Rządu”.

P. P. S. i sprawa żydowska.

P. Niedziałkowski w „Robotniku” tłumaczy, dlaczego P. P. S. popiera żydów w walce z antysemityzmem.

„Antysemityzm — twierdzi — przeobraził się w pochod „totalnego chamstwa”. Ta fala zalewa istotne wartości życia kulturalnego; „metoda” działania — to ustawiczne poniewieranie godnością ludzką współobywatela. „Bojówki”, wyrzucające kolegów i koleżanki o kłwi semickiej z sal wykładowych wyższych uczelni! Grupy szubaków, potracających rozmyślnie starych, roztrzęsionych żydów w wagonach kolejowych czy tramwajowych! Ciągłe poniewieranie, ciągłe, afiszowanie pogardy w stosunku do „niższej rasy”!... Te wszystkie pozornie drobne „imponderabilia” — to ciągle krwawiące rany w czyjejs ludzkiej duszy. A kiedyś Polska może wszak zażądać od młodego chłopca żydowskiego, by wziął karabin do ręki i poszedł bronić granic Rzeczypospolitej...”

Nie w obronie uboju rytualnego, ale w obronie godności człowieka manifestowali we wtorek robotnicy żydowscy; manifestowali w obronie największej, jaka wogóle istnieje, wartości kulturalnej. Manifestowali przeciw faszyzmowi!... Mieliby prawo całkowite do sympatii i solidarności z naszej strony. Te sympatie i tę solidarność otrzymali. A zaznaczam „na wszelki wypadek” dla wiadomości czytelników „Warszawskiego Dziennika Narodowego”, albo zgola „Warty”, że jestem „rdzennym

Szaleństwa hiszpańskie.

Słaby rząd ułatwia dzieło anarchii.

Madryt, w marcu.

Od chwili wyborczego zwycięstwa stronnictw lewicowych biorą w Hiszpanii górę żywioły dla których ta polityczna przemiana jest doskonałą sposobnością do wniecania pokojów i realizowania w ten sposób

ciemnych zamysłów Moskw

związka, że niedołężny rząd Azany nie może się zdobyć na żaden energiczniejszy krok przeciw ekstremistom.

Muszą się więc polityczne zamachy, rabunki i podpalanie klasztorów, kościołów i siedzib stronnictw prawicowych, jakoteż drukarni i redakcyj. Księża katolicy i politycy, obżucani mianem faszystów, padają pod kulami komunistów i anarchistów. Początek zrobiła **Granada**, gdzie marksowscy rewolucjonisci rabunki i podpalenia rozpoczęli od strajku generalnego, aby w ten sposób masę wprowadzić na ulice. Oczywiście „wodzowie” zawsze w takim wypadku twierdzą, że z balkonów strzelano do tłumu, który wobec tego zajął tylko postawę obronną. Rozpowszechnia się nawet takie kłamstwa, jakoby widziano księdza, strzelającego z karabinu maszynowego (!), co oczywiście musiało gniew ludu (!) skierować przeciw Kościołowi. Tłum rzucał się potem na daną redakcję, dom młodzieży lub nawet hotel, będący np. w posiadaniu znanej osobistości hr. de Guadiana i zamieniał je w perzynę. Spłonął budynek Akeji Katolickiej, faszystowskiej „Hiszpańskiej Falangi”, a także trzy kościoły. Wobec zupełnej bezczynności władz organizacje prawicowe — od faszystów do katol. akcji ludowej — wzięły się zniewolonomi do podjęcia samoobrony w pewnych dzielnicach miasta.

Podobne zaburzenia wynikły także gdzie indziej, jak np. w **Essalam, Huesca, Xeres de los Caballeros**. Wszędzie popłynęła krew, byli zabici i ranni. Donoszą również, że w wielu okolicach robotnicy rolni nie czekając na zapowiedzianą już „reformę” rolną

silą poczuli zaimować folwarki

a niektórzy gubernatorzy dzielnicowi obęca zapobiec groźniejszym jeszcze wykręcze-

niom, na własną rękę przyrzekali podział lub dzierżawę gruntów dworskich.

We wtorek 10 marca br. zaburzenia objęły także stolicę kraju, a pod koniec tygodnia teror marksowski podpalaczy doszedł do zenitu. Wskutek bierności władz spłonęły 4 kościoły, 1 klasztor, kilka budynków katolickiej redakcyj i związków, a także domów prywatnych. W sobotę spalono w **Lo grosso** (prov. Nawarra) dwa klasztory, jeden kościół i kilka domów prywatnych. — **W Barcelonie** pastwą ognia padła jedna redakcja.

Rząd poprzestaje na ogłoszeniu zaprzeczenia co do spalenia katedry w Sewilji i Toledo. Byłoby jednak lepiej, gdyby zamiast wyjaśnień zechciał wreszcie przeciwstawić się opętanej grupom podpalaczy i rabusiów.

Część żywiołów umiarkowanych ma je-

„Wybory” w 3-ciej Rzeszy.

Polacy nie biorą udziału w wyborach do Reichstagu!

Historyczne posiedzenie Reichstagu z dnia 7-go marca, na którym Hitler wypowiedział traktaty lokarneńskie, zostało zakończone rozwiązaniem tego „parlamentu” i zarządzeniem nowych wyborów na dzień 29-go marca br. Zaledwie więcej trzy tygodnie przeznaczono na akcję przedwyborczą. Akcja ta już się rozpoczęła. Hitler, Goering, Goebbels, oraz szereg innych huminary narodowosocjalistycznych, rozjeżdża po kraju i wygłasza namiętę przemówienia... Głównym przedmiotem propagandy przedwyborczej jest... polityka zagraniczna Führrera. Polityka wewnętrzna, finansowa, społeczno-gospodarcza zostały odsunięte na dalszy plan. Wybory mają być „plebiscytem” w sprawie polityki zagranicznej Rzeszy.

Wybory te jednak nie budzą większego zainteresowania zagranicą. Przyczyny są zrozumiałe. W obecnych warunkach politycznych Niemiec nie można się spodziewać żadnych donioślejszych zmian. Dyktaturą hitlerowska do nich nie dopuści. Partja narodowo-socja-

licyczna jest jedyną legalną partją i ona tylko może wziąć udział w wyborach. Jedyńy więc protestem opozycji, która niewątpliwie ostatnio wzrosła, mogą być „głosy nieważne”, bo o absencji niema mowy.

Pierwsze takie wybory odbyły się w dniu 15-go marca 1933 r. Wzięło w nich udział jedynie stronnictwo narodowo-socjalistyczne. W ten sposób hitlerowcy zdobyli wszystkie mandaty (660). Na listę hitlerowską oddano wówczas 39.626.647 głosów, unieważnionych zaś głosów było 3.348.362. Jeszcze większym sukcesem dla Hitlera był plebiscyt w sprawie polityki zagranicznej, zarządzony w dniu 12-go listopada 1933 roku, w związku z wystąpieniem Rzeszy z Ligi Narodów. Za polityką Hitlera wypowiedziało się 40.588.804 Niemców; przeciw wypowiedziało się 2.100.181; unieważniono 750.061 głosów.

Czy obecnie zajdą jakieś zmiany w tych cyfrach? Wolno wątpić.

Jeszcze jednym powodem braku zainteresowania zagranicą „wyborami” niemieckimi jest sprowadzenie roli Reichstagu w reżimie hitlerowskim, do roli asysty Hitlera na czas wygłaszania przez niego donioślejszych orędzi. Reichstag nie projektuje ustaw, nie radzi, nie krytykuje, tylko... słucha.

Jedynę zainteresowanie budzi jeszcze stosunek mniejszości narodowych do wyborów, a przedewszystkiem zachowanie się mniejszości polskiej. Tak ze względu na jej liczebność, jak i oficjalne stosunki, istniejące między rządami Polski i Niemiec.

Ta sprawa została już przesądzona. Mniejszość polska nie weźmie udziału w „wyborach” i jej przedstawiciel w Reichstagu nie zasiądzie.

Dlaczego?

Sprawa nie jest wcale skomplikowana. Wprost przeciwnie, ustawa wyborcza z dnia 7-go marca przyznaje prawo głosu tylko tym obywatelom, w których żyłach płynie „krew niemiecka, albo pokrewne”. W związku z tem, jak donosi „Gazeta Polska”, Związek Polaków w Niemczech zwrócił się do ministerstwa spraw wewnętrznych z zapytaniem:

„W jaki sposób mniejszość polska w Niemczech może wnieść własny wniosek wyborczy (listę wyborczą) przy nadchodzących wyborach do Reichstagu w dniu 29-go marca 1936 r.? W wypadku, gdyby wniesienie wspomnianego wniosku było możliwe, Związek Polaków, zapytuje, czy do wniosku tego zastosowane będą również dawne postanowienia, odnoszące się do dawnych partij (żądanie 60 tysięcy podpisów)?”

Na to pytanie odpowiedziało ministerstwo: „Nie może być mowy o tem, aby przy nadchodzących wyborach mogła być postawiona jakakolwiek inna kandydatura, niż te, jakie figurują na liście jedynej legalnej w Niemczech partji narodowo-socjalistycznej”.

Odpowiedź jest bardzo jasna. W Niemczech może być tylko wybrany kandydat z listy narodowo-socjalistycznej; na tej zaś może figurować tylko narodowy socjalista. I to jest jedyny sposób ubiegania się o przedstawicielstwo w Reichstagu...

W tych warunkach Związek Polaków zdobył się na godną odpowiedź: postanowił nie wziąć udziału w wyborach, uważając „udział w wyborach członków grupy polskiej za bezcelowy”.

Warto przy tej okazji przypomnieć stosunek rządu polskiego do mniejszości niemieckiej w Polsce...

W czasie wyborów do ostatniego sejmiku Niemcy nie uzyskali mandatu tylko dlatego,

W okresie „kulejących” roczników Francji.

Paryż, w marcu.

Podczas wielkich parad lub uroczystego pogrzebu jakiegoś wielkiego „syna ojczyzny” paryżanin ma sposobność przyglądnięcia się swej armji. Ściąga się bowiem na tę chwilę okoliczne garnizony i pozwala się je podziwiać.

Co uderza jednak od dłuższego czasu? Oto parady te stały się bardzo, bardzo... rzeczowe. Coraz więcej w takich wypadkach oddziałów technicznych, a chociaż w porównaniu z barwną konna gwardją, przypominającą czasy napoleońskie, są one tak bardzo szare, to jednak

Paryż wita je tem goręcej

jakby zdawał sobie sprawę z coraz większej ważności ich służby. Prawda, smukłe, szykowne chłopaki z St. Cyr z pióropuszcami strusim, nięgarnani, świetni w prezencji są jak dawniej dumą rodów szlacheckich, a teraz także oraz częściej mieszczanek; odnosi się to także do lotników. Jednak w poczuciu ogółu francuskiego aktualną jest przedewszystkiem szara armja piechurów, artylerzystów, obsługi czołgów itp. A chociaż — jak już powiedziano — jest ona mało widzialna, to jednak przeciętny Francuz docenia ją w pełni.

Ministrem wojny, a temsamem „naczelnym wodzem w pokoju” aż do 1934 roku z reguły był „cywil”; od czasów premierostwa Doumergue’a stanowisko to zajmują już oficerowie. Marszałek **Petaïn** i podpułk. **Fabry** wnieśli też nieco reprezentacji do armji zwłaszcza, że idą teraz tzw. kulejące, niepełne roczniki, dzieci wojny. Pobór zaciąga niemal ostatniego kandydata do woj-

Polakiem” i że w żyłach moich nie płynie ani jedna kropla nieryzyjskiej krwi”.

P. Niedziałkowski jest ujmujący w tej rycerskiej formie. Ale, jeśli występować w obronie „poniewieranej godności ludzkiej”, to nie pamiętamy, by p. Niedziałkowski protestował przeciw „poniewieraniu” ludzi wierzących w Rosji i to — jak wiadomo — głównie przez żydów... Zresztą socjalizm, także polski, ma na sumieniu daleko więcej, niż „rasowy” antysemityzm aktów gwałtu. Przypomnijmy choćby listopad 1923 roku.

ską, służbę w szeregach przedłużono z konieczności niemal do dwu lat, zachęca się ochotników, popiera przysposobienie wojskowe, czyni wszystko dla rozwoju organizacji sportowych.

Każda parada wojskowa dowodzi też, że dyscyplina wiąże wszystkie szeregi bez różnicy nawet te najbardziej szare.

Ich wartości żołnierskiej nie przynosi żadnej ujmę mimowolne spostrzeżenie, że poza służbą żołnierz francuski robi wrażenie przebranego w mundur cywila, a oficer francuski wygląda jak poprostu jakiś wyższy urzędnik, czy inżynier. Z reguły poza służbą żołnierz i oficer są bez broni, oficer niemal bez wyjątku także bez munduru. — **Armja francuska nie jest uprzywilejowana jako stan**, a chociaż wśród korpusu oficerskiego jest także dzisiaj dużo szlachty, to jednak większość stanowią synowie mieszczaństwa, nawet ci z grupy drobnego. Armja stoi jednak niemal zupełnie zdala od rozgwaru politycznego, polityczny generał jest wyjątkiem. Raczej spotkać można generała-naukowca lub publicystę jak zmarły gen. **Lyautey**, lub żyjący **Wiegand**, **Franchet d’Esperey** i **Petaïn**, którzy są

członkami Akademii.

W każdym razie oficer francuski nie narzuca się ze swymi poglądami politycznymi.

Kolorowi... Ich garnizony rozrzucone są po kraju. Francuz zna swoich koleżanów wojaków i umie ich cenić. Od przeszło stu lat, od czasu objęcia Algieru, są zjawiskiem normalnym, ale w miastach stołecznych po kazują się rzadko. Gdy w czasie rozruchów w Tulonie. (w lecie 1935 r.) pułkowi **Senegalczyków** powierzono obronę zagrożonego ratusza, wywołało to odruch ludności. Wyjątkową pozycję mają jednak w każdym razie kawalerzyści z Maroka i Algieru, w swych „ojczyznych” strojach, na pięknych, chociaż małych koniach.

Nie brak seen z życia koszarowego także w kłabaretach francuskich. **Humor nigdy jednak nie jest w tej sprawie agresywny**; mimo dużej swobody, z jaką pokazuje się życie żołnierskie na ekranie czy scenie, armja jest w poszanowaniu. Czy stoi w przededniu nowych zadań, okaże się może już...

jutro.

(G. K.)

Ruch wydawniczy.

„ZARANTIE ŚLĄSKIE“. Rok XII. Zeszyt 1. Miesięcznik ten, organ Instytutu Śląskiego w Katowicach i Towarzystwa Ludoznawczego w Cieszyńsku, przynosi jak zwykle bogatą treść i karno, starannie wykonane ilustracje. Franciszek Popiołek kreśli historię powstania najmłodszych wsi beskidzkich (Istebna, Koniańców), Tadeusz Dąbrowski pisze o wystawie cyklu obrazów Rafała Malczewskiego, pejzażysty Śląskiego, Wł. Milata o zimie w Beskidach Śląskich, wreszcie Jan Dąbrowski: Pamiętnik „Zwiastuna Górnośląskiego“. Przegląd muzealny, bibliograficzny i t. d. uzupełniają treść zeszytu. — Adres administracji: Pszczyna, ul. Sienkiewicza 6.

JACQUES VALDOUR: „W krainach obu Nilów“. Przełożył Antoni Leszczyc. Z 16-tu rycinami i mapką. Książnica - Atlas. Lwów - Warszawa 1936. Str. 160. Cena 4 zł.

Gdy wczytasz się w tę książkę, „będziesz wędrował przez niezmiernie równiny i milczące lasy, popłyniesz po rzece, która jest jak równina wodna, będziesz nocował pod niebem, na którym krążą niezbrane gwiazdy. Gdzieś tam okryte chaty wioski ze spiczastymi dachami; czasem przechodząca karawana; czasami wzbijające się pod niebem wycie rozszalałych derwiszów, słodki rozgwar białego tłumu, który śpiewa i tańczy, brzęczenie moskitów nad sitowiem mokradła, oddech hipopotama, kąpiącego się w spokojnych wodach, ryk lwa na brzegach Nilu Błękitnego przed świtem. A w ludziach, spotykanych na tych bezmiernych pustyniach, wyczujesz na każdym kroku złą wolę i nieszczerze usposobienie wroga, obelgę ledwie powstrzymaną, groźbę wybuchu bunt, pogardę pod udaną obojętnością lub hipokryzją uprzejmości, a zawsze nienawiść...“ (str. 154).

Wszystko to autor umiał podpatrzeć, podać czytelnikowi w ponętnej formie i wpoić w nas przekonanie o wyższości etyki chrześcijańskiej nad etyką islamizmu. Czuję się, że to pisze nie tylko bystry obserwator, zdolny opowiedzieć, ale i wierzący chrześcijanin.

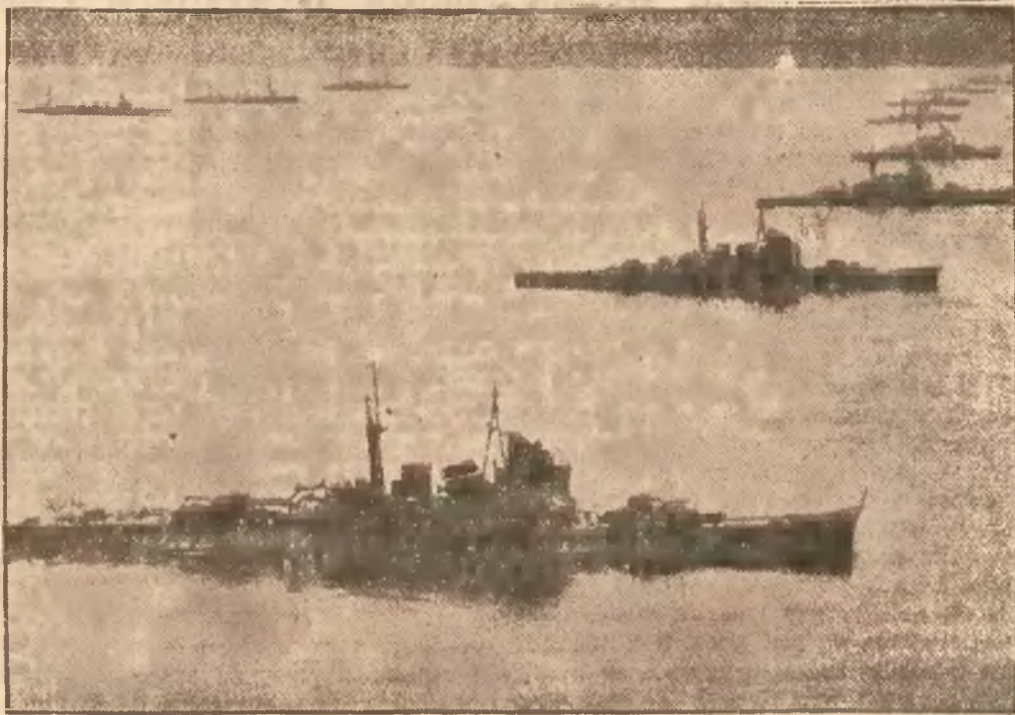
Fr. Bł.

Rzeczy ciekawe.

Nowy Mantuzalem turecki.

Po zgonie najstarszego człowieka na świecie Aga Zogu, wydawało się, że nikt już nie zdoła pobić ustalonego przezeń rekordu długowieczności. Tymczasem pewien dziennikarz turecki, wynalazł w miejscowości Karaby, nowego Matuzalema, któremu wprowadzie dziś brak jeszcze 10 lat do wieku osiągniętego przez jego poprzednika, który jednak, jak podkreśla dziennikarz, mimo swych 137 lat, cieszy się doskonałym zdrowiem i rokuje sobie co najmniej jeszcze 50 lat życia. Różnica między Aga Zogu i Alim Szefeki jest ta, że wiek Ag Zogu był niejednokrotnie poddawany w wątpliwość, podczas gdy jego następca może się wykazać dokumentami, z których wynika niezbicie, że urodził się w 1799 roku. Ali Szefeki był do niedawna mężem trzech żon. Po zniesieniu dekretem Kemala Paşy poligamji, starzec z zalem wymówić musiał miejsce przy ognisku rodzinnym dwóm spośród swych żon, które zajmują obecnie oddzielny domek w ogrodzie Szefeki. Z 17 dzieci Szefeki żyje obecnie jeszcze 11. — Najmłodszy syn nosi dostojną brodę. Najmłodsza latorośl rodu jest więc już starcem, gdy tymczasem Ali Szefeki czuje się jeszcze rześkim i nie go nie może wprawić w gorszy humor, gdy mu ktoś powie „starzec“. Niedawno, w kłótni z 20-letnim synem swego sąsiada, 137-letni Ali, nazwany przez swego przeciwnika starcem, tak się rozgniewał, że zakasałszy rękawy, zboxował młodzieńca na „kwaśne jabłko“. Tak przynajmniej twierdził sam Ali i jego domownicy.

Admiralicja japońska

wezwwała z portu Jokosuka eskadry okrętów wojennych do Tokio. Widzimy je na zdjęciu stojące w pogotowiu w porcie.

Postulaty kulturalne kresów.

Odczyt prof. Lempickiego. — Mowa min. Świątosławskiego. — Lwów kulturalny. — Teatr podolsko-pokucki.

Wizyta ministra Świątosławskiego we Lwowie dała czynnikom obywatelskim i prasie sposobność do poruszenia przykrego tematu: postulatów kulturalnych Lwowa i Ziemi Czerwieńskiej.

Najpełniejszy i najdosadniejszy wyraz tych potrzeb dał w swym odczytzie publicznym, w obecności p. Ministra, prof. St. Lempicki, doskonały znawca przeszłości kulturalnej Ziemi Czerwieńskiej. Postulaty te dają się streścić następująco:

Uniwersytet lwowski potrzebuje dalszej rozbudowy, przede wszystkim katedr i instytutów, związanych szczególnie z warunkami geograficznymi terenu, jak katedry poświęcone badaniu południowego wschodu Europy i Bliskiego Wschodu Azjatyckiego (także dla celów praktycznych, handlowych), dalej katedry pedagogiki i pedagogium dla nauczycieli szkół powszechnych i t. d.

Stan posiadania Politechniki lwowskiej, nie może być uszczuplony w niczem, a Lwów domaga się przede wszystkim utrzymania Wydziału Rolniczo-Leśnego, Akademii Weterynaryjnej nie może już się pomieścić w swoich budynkach. Nadto Lwów i Małopolska Wschodnia czekają na przyobiecane podniesienie Szkoły Handlu Zagranicznego do godności akademickiej.

Towarzystwa naukowe Lwowa i Ziemi Czerwieńskiej (których liczba przekracza 50) domagają się wydatnej pomocy ze strony rządu, zwłaszcza na cele wydawnictw i publikacji naukowych, bez których nie może być mowy o poważnej pracy kulturalnej.

W dziedzinie zbiorów i muzeów należy podnieść brak wielu polskich muzeów we Lwowie. upadek Zbiorów sztuki i Galerii Narodowej, ciężkie położenie polskiej plastyki, potrzebę upaństwowienia Muzeum Dzieduszyckich, stworzenie biblioteki i muzeum diecezjalnego (łacińskiego i ormiańskiego), udostępnienie zbiorów klasztornych i t. d.

Należałoby też przemienić Oddział Sztuk Stosowanych i Przemysłu Artystycznego przy Szkole Technicznej w osobną szkołę. Daremne są — jak dotychczas — wołania Lwowa o Operę i Filharmonję. Zanika ruch muzyczny, słabo tętni życie literackie, którego główny ośrodek, Związek naukowo-literacki, nie jest przez nikogo subwencjonowany.

Dziennikarstwo redukuje się, życie wydawniczo-księgarskie upada. — Należałoby przywrócić kresom Państwowe wydawnictwo Książek Szkolnych i zcentralizować we Lwowie wydawnictwo książek szkolnych dla mniejszości narodowych.

Wreszcie należałoby pomyśleć o obudzeniu kulturalno-umysłowym większych środowisk kresowych, jak: Przemyśl, Tarnopol, Stanisławów i inne.

P. minister Świątosławski w swem przemówieniu (na temsamem zebraniu) zaznaczył, iż pracę rozpocząć trzeba od:

1) wskazania na olbrzymie znaczenie Lwowa, jako placówki kulturalnej i gospodarczej, w przyszłym rozwoju Polski;

2) pobudzenia społeczeństwa Małopolski do pracy konstruktywnej, twórczej na wszystkich polach, — wy tłumaczenia, że nietylko robota destruktywna, ale nawet bierność jest zgubną dla dalszego rozwoju naszego państwa;

3) głębokiego, wyzbytego demagogji, przemyslenia i opracowania warunków współżycia z innymi narodowościami, współpracującymi na tym terenie. — uświadomienie roli, jaką odgrywać powinno społeczeństwo w układzie ogólnym myśli, działających na tym terenie, etnograficznie niejednorodnym;

4) rozpoczęcia pracy systematycznej nad rozwijaniem odpowiednich gałęzi przemysłu i rzemiosła.

Oczyli, krótko mówiąc: społeczeństwo swoje, a rząd swoje!

* * *

Kto znał przedwojenny rozmach kulturalny Lwowa, ten go dziś nie poznaje. Czy brak odpowiednich ludzi temu winien? Nie tylko. Więcej może jeszcze warunki, wytworzone polityką centralistyczną i „upaństwo wiające“ wszystko. Ludzie znaleźliby się.

Jeszcze gorzej od Lwowa przedstawia się prowincja. Tam już marazm i kołtunerja w całej pełni. Jedynym blaskiem na tem ponurym tle jest „Pokucko-podolski teatr objazdowy“, wyłoniony z teatru im. Moniuszki w Stanisławowie. Należy mu więc parę słów tu skreślić.

Utworzony w sezonie 1933-34 pod dyktando p. Zuzanny Łozińskiej, począł grać wkrótce na dwa zespoły (na wojew. tarnopolskie i na woj. stanisławowskie). Za ostatni sezon 1934-35 ma on taki dorobek: 44 premjery, 549 przedstawień, z czego 273 w Stanisławowie, a 276 w 48 miastach i miasteczkach kresowych. Artyści każdego dnia grają dwukrotnie, raz dla młodzieży, a raz dla starszej publiczności. Jeżdżą z własnymi rekwizytami aż do kulis włącznie. Dzięki umiejętnemu doborowi sztuk i artystycznej grze, teatr ten cieszy się ogromnym powodzeniem i spełnia prawdziwą misję kulturalną.

Oby takich przedsięwzięć kulturalnych w różnych dziedzinach było więcej, bo kresy zdobywa się nietylko pługiem i mieczem ale i umysłem i sercem.

Fr. Bł.

RADJO.

„NARÓD I WOJSKO“. Dnia 20. III o godz. 17.50 zabierze głos przed mikrofonem warszawskim historyk i publicysta, senator Artur Śliwiński. W związku z powszechnym zainteresowaniem sprawami zbrojeń na całym świecie i obecnymi dyskusjami u nas w kraju — senator Śliwiński poruszy interesujący wszystkich temat „Naród i wojsko“.

WIELKI PIANISTA FRANCUSKI ALFRED CORTOT PRZED MIKROFONEM! Jeden z największych dzisiejszych pianistów Francuz Alfred Cortot grać będzie w P. Radjo w piątek dnia 20. III o godz. 20.00. Znakomity gość wykona z towarzyszeniem Orkiestry P. Radja poetyczny koncert a-moll Schumann'a, dzieło, które w szczególnie silnym stopniu odpowiada rodzajowi gry Alfreda Cortot. Drugim dziełem, które radjo-słuchacze usłyszą w interpretacji tego pianisty, to Suita Debussy'ego „Childrens Corner“. Ponadto w programie: I Symfonia Brahms'a c-moll oraz utwory Mozarta, Beethovena i Wagnera.

BEETHOVEN, BRAHMS, MOZART I WAGNER. Piątkowy koncert orkiestry symfonicznej P. Radja 20 bm. o godz. 20-ej poprowadzi kapelmistrz M. Mierzejewski. Na program koncertu składają się między innymi utwory następujące: I Symfonia Brahms'a c-moll, nad którą Brahms tak długo pracował i która nawiązuje po tylu dziesiątkach lat znowu do tradycji beethovenowskiej; Beethovena wspominała uwertura „Leonora“ Nr. III, która w ostatnich ramach uwertury z taką plastycznością oddaje treść dramatu; „Tańce niemieckie“ Mozarta itd. Jak więc widać będzie to wieczór, poświęcony kompozycjom wielkich mistrzów.

O FRYDERYKU CHOPINIE. Dnia 20 bm. o godz. 12.15 na skutek licznych próśb działaczy ze szkół powszechnych nadana będzie audycja, poświęcona Fryderykowi Chopinowi. Oprócz pogadanki o życiu i twórczości największego polskiego kompozytora (w opracowaniu prof. K. Stromengera) wykonane będą najpopularniejsze utwory Chopina.

MORZE POLSKIE

ODCZYT RADJOWY Z KRAKOWA
PIĄTEK 20. III. GODZ. 17.00

Programy stacji radiowych:

SOBOTA, DNIA 21-go MARCA 1936 ROKU

Program ogólnopolski. Godz. 6.30 Pieśń „Kiedy ranną wstają zorze“; 6.33 Pobudka do gimnastyki; 6.34 Gimnastyka; 6.50 Program lokalny; 7.30: Dziennik poranny; 8.10 Audycja dla dzieci; godz. 11.57 Sygnał czasu; 12.00 Hejnał z Wieży Marijskiej w Krakowie; 12.10 Program lokalny; 12.25: Koncert orkiestry kameralnej; 13.25 Chwilka gospodarstwa domowego; 15.00 „U kowala“ (epizod); 15.15 Nasz handel morski; 15.20 Program lokalny; 15.30 Koncert; 16.00 Lekcja języka francuskiego; 16.15 Słuchowisko dla dzieci; 16.45 Cała Polska śpiewa; 17.00 Odczyt; 17.15 Nowości z płyt; 17.45 Pogadanka; 17.50 Opowiadania; 18.00 Utwory na skrzypce; 18.20 Pieśni; 19.45 Pogadanka; — 20.00 Koncert; 20.45 Dziennik wieczorny; 20.55: Obrazki z Polski współczesnej; 21.00 Audycja dla Polaków zagranicą; 21.30 Wesoła syrena (powt. na życzenie słuchaczy radiowych); 22.00 Koncert orkiestry symf. P. R.; 23.00 Wiadomości meteorol. dla żeglugi powietrznej; 23.05 Muzyka taneczna małej orkiestry Polskiego Radja.

Kraków (293.5 m.) Godz. 6.50 Utwory orkiestralne G. Bizeta (płyty); 7.50 Program na dzień bieżący; 7.55 Parę informacji; 12.15 Marez chiński (pl.); 13.30 Rewja międzynarodowa (płyty); 14.30 Płyty (nowości); 15.20 Przegląd giełdowy (z Warszawy); 17.15 Najnowsze nagrania na płytach; 18.40 Z życia literacko-artystycznego; 18.50 Chwilka społeczna; 18.55 Płyty; 19.00 „Nowe usta“ (recytacja); 19.10 Program na dzień następny; — 19.20 Koncert reklamowy.

Warszawa (1839.5 m.) Godz. 6.50 Muzyka (pl.); 7.55 Parę informacji; 12.10 Przegląd rolniczej prasy; 14.30 Muzyka salonowa; 15.20 Przegląd giełdowy; 18.40 Przegląd wydawnictw; 18.50 Życie kulturalne i artystyczne stolicy; 19.05 Koncert reklamowy.

Lwów (377.4 m.) Godz. 6.50 Muzyka z płyt; 12.15 Przegląd wydawnictw ukraińskich; 13.50: Koncert żywe; 14.30 Muzyka salonowa; 18.40 Silva rerum; 18.45 Gitary hawajskie; 19.00 Migawki antropologiczne; 19.20 Koncert reklamowy.

Katowice (395.8 m.) Godz. 6.50 Melodie polskie (płyty); 7.30 Arje włoskie; 12.05 Pogadanka; 13.30 Lekcja języka polskiego; 13.45 Rewja (płyty); 14.30 Koncert popularny; 15.22 Życie artystyczne i kulturalne Śląska; 17.15 Nowości z płyt; 18.40 Skrzynka dla dzieci; 19.20 Koncert reklamowy.

KINOTEATR DŹWIĘKOWY

Wyświetla dziś przepyszny obraz z seji filmowych satyr. — Najlepsza z dotychczasowych, rewelacyjna w ujęciu o niezwykle żywym tempie — komedia która wzbudziła entuzjazm na obu półkulach genialnego reżysera V. S. VAN DYKE'YA o oryginalnym, a zarazem wymownym tytule

Zaczęło się od pocałunku...

Kapitałna współczesna farsa, pełna humoru o potężnej emocjonującej treści. W roli gł. Kobieta stworzona do miłości zawsze uwielbiana, zawsze lubiana JOAN CRAWFORD Olsniewający przepych wystawy. Nowe zagadnienie. Aktualne — ciekawe — powszednie. — 2 godziny rozkosznej zabawy — koncertowa gra artystów. — Suknie Joan Crawford uszyte są z materiałów Maison Jeumont — Paris. Przepiękne te tkaniny zakupiła na wyłączność firma Spira w Krakowie.

Pocz. seansów w d. powsz. o g. 5, 7 i 9-10. W niedz. i św. o 3 pop. Progr. nr. 22.

W
A
N
D
A

Sw. Gertrudy 5

Fiskalizm na wsi.

Biblioteka Paławska wydała ostatnio monografię, poświęconą sprawie obciążenia podatkowego wsi. M. in. wzięto za przykład jedną z wsi na obszarze b. Kongresówki. Obciążenie 1 morga gruntu wynosiło tam w r. 1907 — 1 rubel i 2 kopiejki, w r. 1929 — 9 zł. 50 gr., a w r. 1932 — 6 zł. 50 groszy. Jak widać obciążenie podatkowe, w okresie kryzysu cyfrowo się zmniejszyło, ale czy wieś odczuła to najmniejszą? Odpowiedź na to dają dalsze cyfry, wyniki z obliczenia, ile chłop musiał sprzedać żyta, by móc opłacić podatek. Na opłacenie więc podatku z 1 morga chłop dał musiał w roku 1907 — 9,3 kg., w r. 1929 — 32 kg., a w 1932 — 42 kg. Obciążenie podatkowe zatem stało i poważnie wzrasta mimo postępów kryzysu i dochodzi do sumy prawie 5-krotnie wyższej jak przed wojną.

W tych warunkach bieda dogryza wsi coraz bardziej. Jeden z gospodarzy w powiecie łęczyckim pisze:

„Gdy w roku 1926 lub 27 za cztery metry żyta można było w zupełności pokryć wszystkie podatki, teraz trzeba w tym samym wypadku co najmniej dziesięć metrów. Inny gospodarz w powiecie błońskim dodaje: „Rząd musi poznać, w jakich warunkach znajdują się płatnicy podatkowi i co z nich można dostać, to jest, co oni mogą zapłacić (bo z próżnego i Salomon nie nalał), a takie wyciskanie ostatniego grosza to do niczego dobrego nie doprowadzi“. Rozgoryczenie przemawia również przez usta gospodarza w powiecie radomszczańskim: „Ci, którzy nakładają na ludność owe ciężary, żaden nie wglądał do chałtry, jaką tam mają odzież, jak się odżywiali i o czym i co mówią“.

W ścisłym związku z tem nastawieniem polityki fiskalnej na wsi, pozostaje nierzeczywista, niemniej jednak autentyczna historia, zanotowana przez katowicką „Polonję“:

„Mianowicie p. G. zawiązał na targ świnie, ważącą 40 kilo, lecz jej nie sprzedał, gdyż przyjął postępek i zapytał go, czy ma — świadectwo przemysłowe.

P. G. świadectwa przemysłowego nie miał, gdyż przecież nie wyobrażał sobie, że do sprzedania jednej świni na targu potrzebne jest aż takie świadectwo. Koniec końcem spisano protokół i w grudniu 1933 p. G. został wyrwany przez urząd skarbowy do zapłacenia kary w wysokości 30 złotych.

P. G. zrobił odwołanie do komisji odwoławczej w Katowicach, na co jednak otrzymał następującą odpowiedź:

„Komisja zatwierdziła odwołanie odmownie, albowiem zaklasowanie przedsiębiorstwa do kategorii IV hand. jest oparte na przepisach części II lit. A. rozdz. I art. 23 ustawy o państwowym podatku przemysłowym Dz. U. R. P. nr. 79 roku 1925 poz. 550, a wymiar kary pieniężnej usaduniony jest w postanowieniach art. 98 tejże ustawy“.

W wyniku p. G. musiał zapłacić karę i wykupić świadectwo przemysłowe.

„Pierwsze wynosiło 30 zł., a drugie 18 zł. Było to dla p. G. za wiele, więc biedak zwrócił się do urzędu z prośbą o rozłożenie tej kwoty na raty. Prośba została uwzględniona.

P. G. płacił szczęśliwie te raty aż do 9-go marca br. (nie każdy może zapłacić 48 złotych w ciągu 9 miesięcy pod rząd, zwłaszcza ktoś, kto musiał sprzedać jedną świnie, gdyż nie miał z czego żyć) i gdy spłacił wszystko, dowiedział się w urzędzie skarbowym w Katowicach ku swemu przerażeniu, że jeszcze ma do zapłacenia: procent za odroczenie w wysokości 5,21 zł., podatek obrotowy za rok 1931 w wysokości 8,40 zł., oraz 3 złote kary za zwłokę“.

Jakżeby ostatecznie per saldo wyglądała pieniężnie transakcja zwykłego sprzedania zwykłej świni przez obywatela?

„Pomyślmy teraz, co by było, gdyby p. G. sprzedał swą świnie po 70 groszy kilo żywej wagi (ówczesna cena). Otrzymałby za nią 28 złotych. Ponieważ jednak skarbowi musiałby zapłacić 68 zł. 21 groszy, musiałby do tej transakcji dopłacić 40 zł. 21 gr.

Ale nie zapominajmy, że przecież p. G. swej świni nie sprzedał!“

Wydawanie obligacji pożyczki inwestycyjnej.

Z dniem 25 marca placówki subskrypcyjne przystąpią do wydawania subskrypcyjnym obligacji 3 proc. premjowej Pożyczki Inwestycyjnej obu emisji.

Wydawanie obligacji trwać będzie w zasadzie do dnia 20 kwietnia br. i w tym terminie obligacje 3-proc. Premjowej Pożyczki Inwestycyjnej zostaną dopuszczone do wolnego obrotu na giełdzie.

że w myśl obowiązujących przepisów o podatku przemysłowym, całkowicie zwolnionym od wykupu świadectwa przemysłowego jest np. właściciel wielkiego obszaru leśnego, który w lesie tym dokonuje wyrębu choćby największych partii drzewa, jeżeli tylko drzewo to bezpośrednio po wyrębie sprzedaje i nie utrzymuje osobnego składu. Takie obroty, które mogą w niejednym wypadku wkrazać w dziesiątki tysięcy złotych są wolne od świadectwa przemysłowego. Natomiast już rzemieślnik, szewc, szwaczka itp., którzy prowadzą swój warsztat bez pomocy jakiegokolwiek innych sił — muszą świadectwo przemysłowe wykupić.

Reforma systemu podatkowego, w kierunku zapobieżenia podobnym faktom, nie zgadzającym się z poczuciem słuszności oraz do stosowania do ciężkiej sytuacji materialnej ludności, jest niewątpliwie, zgodnie zresztą z postulatami wysuniętymi na naradzie gospodarzej — palącą koniecznością. Dr. J. W.

P. Hoover grozi inflacją dolara.

FRAGMENTY KAMPANJI PRZEDWYBORCZEJ W AMERYCIE.

Choć jest to niewątpliwie tylko jednym z objawów coraz bardziej zastraszającej się walki wyborczej o fotel prezydenta Stanów Zjednoczonych A. P. to jednak w każdym razie wydarzeniem niemającej wagi jest najnowszy alarm z Nowego Jorku podniesiony przez b. prezydenta Herberta Hoovera.

W formie rozmowy z niewymienionym z nazwiska dziennikarzem wystąpił on mianowicie w prasie, także europejskiej (m. in. w „Neue Freie Presse“) wypowiadając już w pierwszym zdaniu „otwarcie i szczerze“, że „nikt nie może już wątpić, iż Stanom Zjednoczonym A. P. grozi niebezpieczeństwo inflacji“. Na dowód zaś cytując takie fakty: Deficyt skarbu publicznego pokrywano tu dotąd przez takie wyzyskanie kredytu bankowego, że już obecnie

musi się mówić o inflacji kredytowej, a historia ekonomii uczy, że od inflacji kre-

dytowej jest tylko jeden krok do walutowej. Pierwsze oznaki już są. Papiery przemysłowe Ameryki, przeciętnie uzyskały kurs z roku 1926, kiedy to jednak nie było bezrobocia, gdy natomiast obecnie 10 milionów ludzi jest w Ameryce bez pracy. W 1926 roku, mieliśmy — mówi b. prezydent z naciskiem bardzo charakterystycznym — kwitnący handel zagraniczny, zrównoważony budżet i silną stałą walutę. Dziś cyfry budżetu bezsilnie wahają się tedy i owędy, a los waluty

zależy od woli jednego człowieka,

gdy równocześnie ani dochody rolników, ani zarobki pracownicy nie dotrzymują kroku cenom towaru.

Oczywiście skutki tej ogólnej niepewności odczuł przede wszystkim „szary“ człowiek, a mimo usiłowań zabezpieczenia się przed tą ciągłą fluktuacją tylko spekulanci mieli z tego korzyść. Na machinacjach giełdowych zwłaszcza srebrem, macherzy zarobili miliony, gdy równocześnie miliony Amerykanów przeciągają daremnie ulicami w poszukiwaniu pracy, gdyż spekulacja nie wytworzyła ani jednego źródła zarobku, podrażając natomiast coraz bardziej życie. Siła kupna pieniądza spada, oszczędność topnieją dewaluacja dolara szerokim masom ludzi pracy przyniosła tylko zmniejszenie ich dochodu. W Europie było kilku ucziwych mężów stanu, którzy przyznali te nienuknione następstwa dewaluacji. U nas (w Ameryce) starano się tylko tuszować, ale nadarmo. Wszystkie te szkody i wydatki, mówi dalej p. Hoover — musi jednak w końcu ktoś pokryć. Zrobimy to my, lub nasz rząd będzie mógł jeszcze dalej ukrywać katastrofę swej polityki finansowej, czy też nie. Dla tego to amerykańska opinia publiczna ma prawo żądać, aby jej

bezwzględnie powiedziano

jakie środki zaradcze zamierza rząd zastosować, żeby się wydobyc z chaosu walutowego i finansowego i nie doprowadzić do jawnej inflacji. Aby jej uniknąć — mówi Hoover — musi się poddać rewizji obecny system polityki socjalnej i subwencyjnej. — Na wielu polach rząd wkroczył w dziedzinę gospodarki prywatnej, a następstwem było tylko jeszcze większe zamieszanie (?) i jeszcze większe troski. Waszyngtoński system subwencji sprawił, że w całym kraju miljar dy bezmyślnie zmarnowano i już nietylko prywatnie osoby, ale ciała rządzące w poszczególnych Stanach i gminach już się poprostu w tem wszystkim nie wyznają.

Co czynić?

Przedewszystkiem — twierdzi autor — potrzebny jest uporządkowany budżet a następnie trwała waluta. Od tych dwu czynników, a nie takich czy innych eksperymentów zależy stworzenie źródeł pracy. Najwyższy Sąd związkowy przez orzeczenia swoje przyczynił się znacznie do zwalczania niewiary w gospodarstwo amerykańskie. Ameryka potrzebuje zaufania a nie zamieszania. Ale sądy nie mogą wglądać we wszystkie szczegóły naruszania wolności gospodarczej. One muszą znaleźć oparcie w takiej polityce, która znowu umożliwi wolny rozwój gospodarki prywatnej, a w samym usiu niebezpieczeństwa nad krajem wiszące, wśród których najgroźniejszym jest inflacja.

Nie wdając się w szczegółową krytykę poglądów b. prezydenta Herberta Hoovera, jako wyznawcy bezwzględnie liberalizmu gospodarczego, przytaczamy treść jego wywodów, jako dowód tej ściśle amerykańskiej swobody wypowiedzi się, a zarazem coraz gorętszej atmosfery wyborczej w Stanach Zjednoczonych. W niejednym kraju europejskim tego rodzaju wystąpienie uznawoby za równoznaczne ze zdradą stanu. — Poza tem jednak p. Herbert Hoover nie może liczyć na to, że argumentacja jego zdoła zaciemnić choćby tylko w Europie pogląd na skuteczność polityki ekonomicznej prowadzonej za jego czasów, a obecnie, za prezydentury Roosevelta. — Dokładnie te wszystkie zarzuty, które dotyczą spekulacji bezrobocia i chaosu gospodarczego — obciążają właśnie hipotezę p. Hoovera. Amerykanie wypowiedzieli już o tem swój sąd w poprzednich wyborach. Czy sąd ten uległ zmianie, wkrótce przekonamy się.

(J. B.)

Dziś i codziennie w kinie SWIT Straszewskiego 18.
Program Nr. 19. Telef. 182-01

Drugi tydzień rekordowego powodzenia w kinie „Swit“ największego filmu w historii kinematografii polskiej!

Pan Twardowski

Film ponad wszelkie pochwały. W rolach głównych 20 największych gwiazd sceny i ekranu! Przedstawienia odbywają się: Sobota 7 bm. o godz. 3-ej, 5-ej, 7-ej i 9-ej. Niedziela 8 bm. o godz. 12-ej, 3-ej, 5-ej, 7-ej i 9-ej. W sobotę 7 bm. o godz. 3-ej i w niedzielę 8 bm. o godz. 12-ej przedstawienia po cenach popularnych. Od poniedziałku dnia 9 bm. zniżki ważne! Dla wycieczek zbiorowych specjalne zniżki. — Film „Pan Twardowski“ nie będzie powtarzany w żadnym innym kinie gdyż kino „Swit“ nabyło prawa wyłączności na Kraków.

Interwencja międzynarodowa żydostwa w sprawie uboju rytualnego w Polsce.

Prasa żydowska triumfuje spowodu wyniku śródowych obrad sejmowych nad sprawą uboju rytualnego. „Rząd — pisze w „Nowym Dzienniku“ p. Thon — uciął łebek wnioskowi posłanki Prystorowej“... Ze działał tu silny nacisk z zewnątrz, zdaje się przyznawać to i ten sam dziennik wspominając o interwencji ze strony Turcji: „...owych kilka tysięcy muzułmanów i Karaimów (w Polsce. — przyp. Red.) udźwignęło na swoich barkach zwyż trzech milionową rzeszę żydowską“. Pisząc o muzułmanach żydzi chcą w ten sposób odwrócić uwagę od żydów, które sami podejmowali u obcych, zagranicznych czynników, by spowodować ich interwencje dyplomatyczną. Ostatnio n. p. agencja Ekspres donosił że związek rabinów w Kownie wystosował depeşe protestacyjną do Ligi Narodów przeciwko zamierzonemu zniesieniu uboju rytualnego w Polsce. Niezależnie od tego delegacja związku rabinów udała się do ministra spraw zagranicznych Lotwy, Łozorajtisa z prośbą, aby zechciał w tej sprawie interwenjować w Lidze Narodów. O zabiegach żydów u rządu angielskiego i rządów republik amerykańskich była już mowa zarówno w Sejmie, jak i w prasie. Żydzi zmobilizowali swe wszystkie wpływy polityczne zagranicą, by skłonić polskie czynniki decydujące do zajęcia odpowiedniego stanowiska.

Nie po raz pierwszy zresztą międzynaro-

dowe żydostwo, daje wobec Polski — znać o sobie...

W uzupełnieniu wczorajszego prawozdania, podajemy zakończenie śródowych obrad komisji administracyjnej sejmowej:

W wyniku dyskusji w Komisji admin. sam. nad projektem ustawy o zakazie uboju ryt., po przemówieniach ministra Poniatowskiego, który bronił poprawek rządu, oraz ministrów: Góreckiego i Świętosławskiego odrzucono wniosek p. Prystorowej o skreślenie art. 5 w brzmieniu rządowym. Natomiast przyjęto poprawki: posła Strońskiego do ust. 1 art. 5, zezwalającą do dokonywania odmiennego uboju zwierząt nietylko ze względów wyznaniowych, ale i ze względu na warunki eksportowe; pos. Długosza, że do uboju rytualnego mogą być przyjmowane zwierzęta rzeżne, nabyte wyłącznie na targowiskach publicznych od rolników producentów; pos. Kroehla, aby w zdaniu „Cała ilość mięsa pochodzącego z uboju“ dodać słowo „zady i przody“; pos. Mirskiego, umożliwiającą gminom znoszenie uboju rytualnego drogą uchwał tam, gdzie żydzi stanowią mniej, niż 15 proc. ludności, oraz poprawkę pos. Szalewicza, nakładającą opłatę na rzecz nadzoru nad ubojem rytualnym nie mniejszą, niż 10 groszy od 1 kg. żywej wagi.

Pozostałe artykuły wobec zgody sprawozdawcy na brzmienie rządowe przyjęto bez dyskusji, przyzem min. Poniatowski ponawia sprzeciw rządu co do przyjęcia poprawek zgłoszonych przez posłów. Sprawozdawca poseł Dudziński wobec stanowiska min. Poniatowskiego rzekł się referatu. Na referata obrano posła Paławskiego. Na tem posiedzenie zamknięto.

Przerwa w wykonywaniu praw nabytych.

Ministerstwo Przemysłu i Handlu wyjaśniło, iż zrzeczenie się uprawnień przemysłowego i zaniechanie prowadzenia rzemiosła nie powoduje utraty praw do prowadzenia tego rzemiosła, nabytych zarówno na podstawie przepisów, obowiązujących przed wejściem w życie polskiego prawa przemysłowego, jak również na podstawie uprawnień przemysłowych, wydanych po tym terminie.

Powyższe wynika z charakteru podmiotowych praw publicznych, których zrzec się nie można, a co zatem idzie, osoba, która zgodnie z przepisami uzyskała prawo prowadzenia rzemiosła, a następnie przez czas dłuższy z niego nie korzystała, zawsze będzie mogła ponownie przystąpić do wykonywania tego prawa, po zadośćuczynieniu przepisom formalnym i porządkowym.

Likwidacja nielegalnego pośrednictwa w uzdrowiskach.

Osoby, przybywające do uzdrowisk, narażone były dotychczas na natarczywość pokątnych pośredników w wynajmie mieszkań i w wyborze pensjonatów. Pośrednicy ci grasowali nietylko na terenie uzdrowisk, ale nawet w wagonach kolejowych już na kilka stacyj przed uzdrowiskiem. Tego rodzaju nielegalne pośrednictwo, stanowiło istną plagę dla kuracjuszków, z drugiej zaś strony godziło w interesy solidnych przedsiębiorców hotelowych i pensjonatowych, niekorzystających z takiego sposobu werbowania gości.

Naskutek interwencji Związku Uzdrówisk Polskich, wydane zostaną przez władze specjalne zarządzenia w sprawie ścigania niekoncesjonowanych pośredników w uzdrowiskach. Wszystkie niemal większe uzdrowiska utrzymują przy dworcach kolejowych koncesjonowane biura informacyjne

lub też specjalnych informatorów, którzy zapewniają kuracjuszkowi należyłą obsługę informacyjną bez żadnych opłat.

Polscy robotnicy nie będą dopuszczeni do robót sezonowych w Prusach.

Warszawa, 19. 3. (Telef.) Właściciele majątków ziemskich w Prusach Wschodnich zgłosiły zapotrzebowanie na około 20.000 sezonowych robotników rolnych na rok bieżący. W latach poprzednich na roboty te udawała się pewna liczba robotników polskich z pobliskich powiatów. W roku bieżącym władze regencji wschodnio-pruskiej wydały zarządzenie, ażeby cały kontyngent robotników rolnych został sprowadzony z głębi Niemiec. Polscy robotnicy rolni nie będą dopuszczeni do robót sezonowych w Prusach.

O ZALICZKI DLA PRACOWNIKÓW NIETATOWYCH.

Warszawa, 19. 3. (Telef.) Władze kolejowe udzielają zaliczek na uposażenia jedynie pracownikom etatowym i stałym. Jednak na kolejach zatrudnione są tysiące pracowników nieetatowych, dla których nawet w wypadkach nadzwyczajnych potrzeb zamknięta jest możliwość otrzymania pomocy w formie zaliczki na uposażenie. Organizacje pracowników kolejowych wystąpiły do Min. Komunikacji z apelem, ażeby przez powiększenie dotychczasowych kredytów na zaliczki umożliwiono korzystanie z tego środka pomocy także długoletnim pracownikom kontraktowym i niestałym.

PLAGA ANONIMÓW W KOLEJNICTWIE.

Warszawa, 19. 3. (Telef.) Organizacje pracowników kolejowych zajęły się ponownie plagą anonimów i donosów w służbie kolejowej. Plaga ta rozwinęła się szczególnie w katowickiej dyrekcji kolejowej, gdzie różne biura kolejowe są poprostu zasypywane bezimiennymi doniesieniami. Poczyniono w władz starania, ażeby wydano zarządzenia postanawiające, iż anonimowy nie mogą być podstawą dochodzeń przeciwko obwinianym w anonimach. — Kolejjarze domagają się, ażeby władze wdrożyły dochodzenia celem wykrycia autorów anonimowych doniesień.

PODPISANIE UKŁADU HANDLOWEGO POLSKO - NORWESKIEGO.

Warszawa, 10. 3. (Telef.) W Warszawie podpisano układ handlowy polsko-norweski, w którym Polska przynajmniej Norwegii na rok 1936 szereg kontyngentów na artykuły, które chce przemysł norweski importować do Polski.

SCHWYTANIE NIEBEZPIECZNEGO BANDYTY.

Lwów, 19. 3. (Telef.) Policja ujęła uczestnika zuchwałych napadów bandyckich na terenie Wschodniej Małopolski Józefa Czarneckiego, reemigranta z Francji, który był ścigany listami gończymi za napady w powiecie tarnopolskim. Czarnecki w r. 1935 wstąpił do bandy, grasującej w owym powiecie i dokonał napadu na mieszkanie żonowej wdowy pod Tarnopolem. Zrabowano wówczas około 10.000 dolarów.

GIEŁDA WARSZAWSKA.

Warszawa, 19. 3. (Telef.) Giełda dewizowa: Belgja 89.53, Holandia 360.90, Londyn 26.23, Nowy Jork 5.28, Paryż 35.01, Praga 21.95, Szwajcaria 173.22, Sztokholm 135.25, Madryt 72.54. Obróty dewizami średnie, tendencja dla dewiz niejednorodna. Dolar prywatnie 5.28, rubel złoty 4.80, dolar złoty 9.03, marka niemiecka 141. funt szterlingów 26.25.

Papiery procentowe: Stabilizacyjna 62.50, premjowa dolarowa 51.80, konwersyjna 60.00. Listy i obligacje banków państwowych bez zmian.

Akcje: Bank Polski 97.50, Cukier 24.00, Ostrowiec 26.00, Starachowice 34.50. Dla pożyczek państwowych, listów zastawnych i akcji tendencja mocniejsza. Dillonowska 91.00, Śląska 69.98, Warszawski 67.98, renta ziemiska 49.00, budowlana 27.60.

Warszawa, 19. 3. (Telef.) Jutro przybędzie do Warszawy pierwsza grupa turystów amerykańskich, udających się do Sowiec. Grupa ta, licząca około 100 osób, przybyła do Gdyni statkiem „Pilsudski“.

Warszawa, 19. 3. (Telef.) Na posiedzeniu Rady Adwokackiej w Warszawie przyjęto podanie b. posła A. Pragera o przywrócenie mu praw członka palestry.

Warszawa, 19. 3. (Telef.) „Dziennik Ustaw“ z 19 bm. ogłasza obwieszczenie ministra komunikacji, zawierające jednolity tekst rozporządzenia Rady Ministrów o zaopatrzeniach emerytalnych i odszkodowaniach za nieszczeniwe wypadki pracowników kolei państwowych.

ROOSEVELT DOMAGA SIĘ 1500 MILJ. DOL. NA POMOC DLA BEZROBOTNYCH.

Waszyngton, 19. 3. (PAT.) Prezydent Roosevelt wystosował do Kongresu orędzie, w którym domaga się przyznania kredytu w wysokości 1500 milionów dolarów na pomoc dla bezrobotnych w roku budżetowym, rozpoczynającym się 1 lipca 1937. Suma ta przeznaczona będzie na zatrudnienie bezrobotnych przez rząd zamiast pomocy bezpośredniej.

Londyńskie przemówienie min. Becka.

Londyn, 19. III. (PAT.) W toku dyskusji, jaka toczyła się w środę na posiedzeniu Rady Ligi, zabrakł również głos min. Becka, określając stanowisko polskie.

Wkroczenie wojsk niemieckich do strefy zdemilitaryzowanej — mówił minister Beck — jest faktem, któremu nikt nie zaprzecza i który Rada winna stwierdzić. Jeżeli chodzi o okoliczności, w których faktem nastąpił, sądzę, iż ocena tego zagadnienia należy do sygnatariuszy paktu reńskiego.

Następnie p. min. Beck zwrócił uwagę, iż w Polsce umowy lokarneńskie były przyjęte nieprzychylnie. Podkreślając zachowanie polsko-francuskiego układu o wzajemnej pomocy, powtórzył podstawowe tezy polityki rządu polskiego wobec Francji, Nie-

miec, Belgji i Rosji sowieckiej.

Rząd polski i opinia publiczna w Polsce — zakończył min. Beck — przywiązują największą wagę do konsolidacji normalnych stosunków między krajami europejskimi, co stanowi istotny warunek bezpieczeństwa w Europie. Temu warunkowi nie może się stać zadość, o ile nie będzie ściśle przestrzegana zasada, której rząd polski zawsze bronił a mianowicie, że interesy jakiegokolwiek kraju niezależnie od jego znaczenia, nie mogą stanowić obiektu negacji międzynarodowej bez udziału i bez zgody zainteresowanego. Jedynie zastosowanie tej zasady przyczynić się może do przywrócenia i skonsolidowania międzynarodowego zaufania, które jest podstawą bezpieczeństwa.

Projekt ogólnego porozumienia ustalono w Londynie

Wojska międzynarodowe obsadzą Nadrenję? Anglja, Francja i Belgja mają zawrzeć konwencje wojenne.

Londyn, 19. III. (PAT.) Konferencja lokarneńska, która wznowiła swoje obrady wczoraj o godzinie 10 wieczorem obradowała do późna w nocy. Po godz. 2-giej nad rano wydano komunikat, stwierdzający, że w ciągu 4 godzin badano projekt ogólnego porozumienia, przyczem pozostały jeszcze zastrzeżenia co do pewnych punktów, które wymagają dodatkowego wyjaśnienia. Komunikat kończy się stwierdzeniem, że osiągnięto widoczne postępy.

Po zakończeniu obrad delegacja brytyjska w składzie 4 ministrów a mianowicie: Edena, Halifaxa, Macdonalda i Chamberleina, obradowała jeszcze w swoim własnym gronie całą godzinę. Gdy o 3 nad ranem ministrowie się rozeszli, oznajmiono, że dzisiaj w godzinach przedpołudniowych odbędzie się jeszcze jedno zapewne już ostatnie zebranie konferencji lokarneńskiej.

Treści ewentualnego porozumienia nie podano do wiadomości, a oświadczone tylko że projekty tekstów nie są jeszcze definitywnie ustalone. Według nieoficjalnych wiadomości, Francja i Belgja jakoby uzyskały od Anglii

POWAŻNE USTĘPSTWA.

Porozumienie obejmować ma 4 punkty.

1) Sprawa paktu lokarneńskiego i paktu francusko-sowieckiego ma być przekazana Trybunałowi Haskiemu.

2) Ustalona zostaje na okres rokowań na terytorjum niemieckim wzdłuż granicy waska strefa zdemilitaryzowana, którą obsadzą

WOJSKA MIĘDZYNARODOWE W TEJ LICZBIE I ANGLICY.

3) W. Brytania utrzymuje w mocy gwarancje lokarneńskie, oczywiście tylko w odniesieniu do Francji i Belgji, aż do nowego uregulowania sprawy bezpieczeństwa na zachodzie Europy.

4) W. Brytania, Francja i Belgja zawierają

Ribbentrop uzasadnia stanowisko Trzeciej Rzeszy

Londyn, 19. III. (PAT.) O godz. 10.30 rozpoczęło się historyczne posiedzenie Rady, w którym po raz pierwszy od czasu opuszczenia Genewy wzięła udział delegacja niemiecka. Obrady rozpoczęły się w sposób suchy i wcale niezdradzający doniosłości historycznej chwili. Przewodniczący Bruce, uderzywszy łokciem w stół, krótko, bez żadnego wstępu oświadczył prosto, że udzieli głosu przedstawicielowi Niemiec.

Von Ribbentrop natychmiast donośnym głosem odczytał przemówienie w języku niemieckim, które trwało 25 minut. Oświadczył na wstępie, że zjawiając się w Londynie delegacja niemiecka pragnie przyczynić się do wyjaśnienia istniejącej sytuacji politycznej. Rząd niemiecki

DŁUGO ROZWAŻAŁ I WAHAŁ SIĘ,

ale wreszcie zdecydował się przyjąć zaproszenie. Von Ribbentrop podkreślił, że stanowisko Niemiec do zagadnienia, które jest na porządku dziennym, jest znane z mowy kanclerza Hitlera, wygłoszonej 7 marca. Niemcy oceniały układ lokarneński, jako umowę międzynarodową, która po wszystkie czasy wykluczać miała stosowanie przemocy między układającymi się stronami.

Przechodząc do omówienia paktu francusko-sowieckiego, von Ribbentrop oświad-

NATYCHMIAST WOJENNE KONWENCJE.

celem stałej perjurycznej i wzajemnej konsultacji co do technicznych zagadnień bezpieczeństwa.

Delegaci brytyjscy obradowali nad przygotowaniem raportu, celem przedstawienia go na dzisiejszym posiedzeniu gabinetu, które ma być zwołane przedpołudniem dla aprobaty projektu porozumienia. Flandin poleci dziś popołudniu do Paryża, gdzie jutro zbierze się rada ministrów celem rozpatrzenia projektu porozumienia.

Jest to projekt kompromisowy pisze prasa francuska.

Paryż, 19. 3. (PAT.) Zaledwie część dzisiejszej prasy porannej zdążyła podać wiadomość, ogłoszoną o godz. 2-giej w nocy przez agencję Havasa, iż w pracach konferencji mocarstw lokarneńskich zaznaczył się postęp.

Dzienniki te twierdzą, że w wyniku nocnych obrad doszło do opracowania projektu kompromisowego, uzależnionego jeszcze od pewnych warunków. Przez warunki te rozumie się aprobatę rządu francuskiego, a przede wszystkim rząd W. Brytanji. „Excelsior“ donosi, że kompromis przewidywać ma zwołanie w maju konferencji już z udziałem Niemiec, która by obradowała na podstawach będących wynikiem wspólnego porozumienia między głównymi państwami lokarneńskimi.

Artykuły, pisane jeszcze przed nadjeściem potwierdzenia o porozumieniu, utrzymane są w tonie rozgoryczenia i zniecierpliwienia. Charakterystyczne jest bardzo krytyczne przyjęcie przemówienia min. Edena, który dotychczas był specjalnie oszczędzany w Paryżu.

Większość dzienników, podając obszernie sprawozdanie z wczorajszego posiedzenia Rady Ligi, podkreśla z zadowoleniem oświadczenie polskiego ministra spraw zagr., iż głosować będzie za rezolucją francusko-belgijską.

Wyłączenie skierowany przeciw Niemcom.

4) Przez dodatkowy sojusz między Z. S. R. R. i Czechosłowacją. Związek Sowiecki, który granic z Niemcami nie posiada, pośrednio przysunął się w ten sposób do granicy Niemiec. 5) Na mocy powyższego sojuszu Francja, Związek Sowiecki i Czechosłowacja przypisują sobie prawo samodzielnie go określenia napastnika. Stwierdzając na-

stępnie, że intencje jurydyczne, zawarte w umowach lokarneńskich, nie odpowiadały wytworzonemu stanowi rzeczy i podkreślając, że z punktu widzenia praktycznej polityki ewentualne zastosowanie sankcyj z art. 16 paktu Ligi, równocześnie przeciwko 2-m potencjalnym mocarstwom

BYŁOBY NIEREALNE.

Von Ribbentrop zaznaczył, że Niemcy NIGDY NIE PODPISALYBY LOCARNA, gdyby w swoim czasie przy rokowaniach nad temi układami przewidywany był ten stan rzeczy, jaki wytworzyły sojusze Związku Sowieckiego z Francją i Czechosłowacją. Niemcy znalazły się w ten sposób w sytuacji nie do zniesienia.

Zdaniem rządu Rzeszy — sojusz francusko-czechosłowacko-sowiecki burzy równowagę Europy i unicestwia przesłanki, na których układ lokarneński był zawarty. Rząd niemiecki wobec tego uznaje, że

UKŁAD LOKARNEŃSKI ZOSTAŁ NARUSZONY I DE FAKTO UCHYLONY.

To co uczynił rząd niemiecki, przywracając pełną suwerenność w Nadrenji, było oczywistą konsekwencją dla wielkiego mocarstwa. Decyzja niemiecka wywołana była również przekonaniem, że na drodze rokowań z mocarstwami-sygnatariuszami Lokarna Niemcy nie uzyskałyby zaspokojenia swych żądań i jedyny ekwiwalent, jaki z niemieckiego punktu widzenia wchodził w grę w tym wypadku, mianowicie przywrócenie pełnej suwerenności w Nadrenji,

NIGDY NIE ZOSTAŁBY PRZYZNANY.

Ribbentrop zakończył swe przemówienie podkreśleniem, że obecnie Niemcy gotowe są przekreślić całą przeszłość i rozpocząć współpracę w Europie jako wolny naród. Podkreśliwszy raz jeszcze gotowość Niemiec do przyjaźni z Francją, von Ribbentrop przedstawił raz jeszcze propozycje Hitlera, jako zmierzające ku prawdziwej stabilizacji pokoju europejskiego.

Po przemówieniu von Ribbentropa, Rada odroczyła się do godz. 15-ej.

Wielka powódź na Łotwie.

Ryga, 19. 3. (PAT.) Wskutek zatoru z lodów koło Liksy poziom wody na Dźwinie podnosi się w dalszym ciągu. Przeszło 180 gospodarstw wiejskich stoi pod wodą. W rejonach dotkniętych powodzią szerokość rzeki wynosi 8 km. Wiele wsi jest całkowicie odciętych od świata. Szosa od Rygi do Dyncburga na przestrzeni 10 km. jest zalana. Garnizon fortecy dynaburskiej usiłował kilkakrotnie rozbić zatory kry, lecz dotychczas wszelkie wysiłki speliły na niczem.

Po zgonie Venizelosa.

Ateny, 19. 3. (PAT.) Na prośbę partji liberalnej, która spowodowała zgon Venizelosa ogłoszono 40-dniową żałobę, zwłoki b. premjera wystawione zostaną w ciągu 2 dni w katedrze ateńskiej przed przewiezieniem na Kretę. Rząd pozwolił wdowie po Venizelosie na zamieszkanie w czasie pobytu w Atenach we własnym pałacu, zaekwestrowanym od kwietnia 1935. — Zdaniem kół politycznych, zgon Venizelosa będzie miał niedający się jeszcze przewidzieć wpływ na wewnętrzną sytuację Grecji.

Dziś dyskusja nad ubojem rytualnym w Sejmie.

Warszawa, 19. 3. (Telef.) Został rozdany porządek dzienny piątkowych obrad Sejmu. Na porządku dziennym znajduje się pierwsze czytanie wniosku posła Pochmarskiego w sprawie nadania pełni praw państwowych nie którym szkołom akademickim. Jako 9 punkt porządku dziennego wejdzie na plenum Sejmu nowe sprawozdanie Komisji Administracyjnej, dotyczące wniosku p. Prystorowej w sprawie uboju rytualnego.

Warszawa, 19. 3. (Telef.) Min. Spraw Wewnętrznych przygotowuje projekt zarządzenia wykonawczego do ustawy o szarwarkach. Rozporządzenie to ma określić najwyższe dopuszczalne normy obciążenia ludności temi świadczeniami. Dotychczasowe wyznaczanie świadczeń szarwarkowych przez starostwa spowodowało wiele niezadowolonych wśród ludności wiejskiej, a nawet doprowadzało niekiedy do lokalnych rozruchów.

Prolongujemy na 3-ci tydzień w kinie „SZTUKA“

Jeszcze na kilka dni chcąc umożliwić wszystkim zobaczenie znakomitego arcydzieła

Złotowłosa Brzdąc z Shirley Temple

od piątku dnia 20 b. m. po cenach popularnych od 20 groszy w kinie „Sztuka“

PORANKI: z powyższego filmu W sobotę 21-go marca o 3-ciej W niedzielę 22 marca o 10 i 12.

J. F. PREUSSNER.

67

Mr. Dick.

Powieść.

— Nic osobistego. Proszę tylko wysłuchać mnie do końca. Na to odpowiedział ów szlachetny lord, że nim rok minie, romantyczna dama uszczęśliwi...
— Unieszczęśliwi, o ile mamy być ściśli, unieszczęśliwi!

— Jestem przekonany, że jednak uszczęśliwiłaby go — rzekł z westchnieniem. — Fakt, że dzisiejszy dzień jest rocznicą...

— Przypuszcza pan, że owa dama skorzysta z rocznego terminu?

— Wolalbym, aby tego nie uczyniła — wyznał, ale zdaje mi się, że zбочyliśmy z tematu! O czym to mówiliśmy?

— O pańskich planach matrymonjalnych. No więc, jak się przedstawiają pańskie szanse?

— To beznadziejna sprawa — rzekł pochmurnie. Położył się obok niej i zamyślił się. Obserwowała go ze wzruszeniem. Tak bardzo go lubiła. I czy nie dziwny zbieg okoliczności sprawił, że w jej posiadaniu znajdowała się rzecz, za którą rozbijał się od lat?! Jednym słowem mogła zmienić kierunek jego myśli, — ale przedtem pragnęła dowiedzieć się wszystkiego.

— Jak to się stało, że pan musiał uciekać, — zapytała?

— Zwyczajnie. Naprzód posadzono mnie o fał-

szerstwo, a gdy zasłoniłem się, że byłem jedynie wykonawcą zleceń swego banku macierzystego, okazało się, że kontrakt zaginął. Kontrahenci wyparli się udziału i zrobiono ze mnie zwykłego oszusta.

— Mówi pan tak chaotycznie — zniecierpliwiła się. — Proszę opowiedzieć dokładnie.

Spojrzał na nią chłodno.

— Mogę zaspokoić pani ciekawość. Było tak: W mieście, w którym mieszkalem, pojawiły się fałszywe obligacje państwowe. Naturalnie nie powiadomiono nas o tem. Policja podejrzewała nas, a przede wszystkim mnie. Wreszcie bomba wybuchła. Przeprowadzono rewizję i rzeczywiście znaleziono w naszej kasie cały pakiet fałszywych obligacji. Zostałem aresztowany. W śledztwie zeznałem, że akcje te dostarczał mi pewien bank berliński na zlecenie ich klienta, a ja miałem sprzedawać je po kursie dnia. Zleceniodawcą tym był Mr. Wisby. Umowę tej treści podpisał w moim imieniu pewien adwokat, nasz syndyk. Pech chciał, że adwokat ten umarł, a umowa zaginęła w niewyjaśniony sposób. Mr. Wisby, skonfrontowany ze mną, zaprzeczył, iżby wogóle tego rodzaju umowa istniała. Byłem zrozpaczony, wściekły i wystraszony. Byłem także głupcem. Wiedziałem, że zostanie napewno skazany, choćby dlatego, że skandal, jaki wybuchł, potrzebował ofiar.

— Powiedział mi pan, że jednak istniała kopia i to w... pamiętniku — zawołała — więc jakże?

— No tak. Proszę sobie wyobrazić następującą historję. Mr. Wisby podpisuje umowę z moim adwokatem. Później wychodzi na chwilę. Mój adwokat z nudów przerzuca papiery, rozłożone na biurku i ze zdumieniem przekonuje się, że odpis umowy odbił

się na kalce pamiętnika, który podłożono pod oryginał umowy. Zdziwiło go to, ale ponieważ nie widział niczego karygodnego w podobnym postępku, nie wspominał o tem Mr. Wisby'emu. Według mego zdania Mr. Wisby uczynił to przypadkowo. Przecież, gdyby zażądał dziesięciu kopii, ani ja, ani mój adwokat nie zaprotestowalibyśmy. To jasne. Przypomniałem sobie o tym incydencie, będąc w więzieniu. Naturalnie uczyniłem wszystko, aby dostać ów pamiętnik do rąk. Powierzyłem tę sprawę prywatnemu detektywowi, ale skutek był żaden. W przeddzień wyroku, uciekłem. Dlaczego to uczyniłem? O ilebym znalazł pamiętnik, łatwo oczyściłbym się z winy. Jeżeli nie, raz na zawsze pozostałbym napiętnowany, jako fałszerz. Gdybym, dajmy na to, zawiadomił policję, to jestem przekonany, że byłiby wszystko popsuli. Wybrałem więc ucieczkę. Od trzech lat ścigam Wisby'ego, chociaż sam jestem również ściganym. I tak już będzie chyba zawsze.

Poruszyła się niecierpliwie.

— Co pan przez to chce powiedzieć? Będzie pan nadal uciekał?

— Nie wiem jeszcze — zamruczał. Bawił się odłamkiem glazu i myślał zupełnie o czemś innym. Mianowicie o niej.

— Może wyjadę, może...

Nie dokończył swej myśli. Rzucił odłamek glazu i morze pochłonięło go bez śladu.

— Co za ponure myśli — zaprotestowała, kładąc dłoń na jego ramieniu. — Dicku!

(Ciąg dalszy nastąpi)

PARCELE

na Grzegórkach

między ulicami Grzegórzecką i Rzeźniczą

pełnouzbrojone

na dogodnych warunkach zaraz do sprzedania po cenach okazjnych. Wiadomość

Kancelarja adv. Dr. Nitscha

Kraków, Rynek Gł. 44 II. p.

Komornik

Sądu Grodzkiego

w Krakowie

Rewiru VII.

ul. Garncarska 9.

Sygnatura: VII. Km. 509/36.

Sądu Grodz. VI. E. 366/35.

Kom. Kasa Oszczędności pow. Krak. w Krakowie c/a Franciszek Wrześniak, Jan Wrześniak, małol. Anna z Wrześniaków Ankowska i Kazimierz Ankowski.

Obwieszczenie o licytacji nieruchomości

Komornik Sądu Grodzkiego w Krakowie, rewiru VII, Jan Zimowski, mający kancelarję w Krakowie ul. Garncarska Nr. 9, na podstawie art. 676 i 679 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 27 kwietnia 1936 r. o godz. 10 w Krakowie, Starowiślna 13, Sala Nr. 35. II. p. odbędzie się sprzedaż w drodze publicznego przetargu nieruchomości a) lwh. 75 ks. gr. Bronowice Małe rola o powierzchni 2105 m² oszacowana na zł. 1.465, cena wywołania zł. 977 gr. 67, rękojmia zł. 146 gr. 50.
b) Lwh. 289 ks. gr. Bronowice Małe rola o powierzchni 4917 m², oszacowana na zł. 3.417 gr. 50; cena wywołania zł. 2.278 gr. 33; rękojmia zł. 341 gr. 75.
c) Lwh. 240 ks. gr. Bronowice Małe; parcella 490 m² z domem murowanym parterowym, stajnią i komórką, i ogród o powierzchni 709 m², oszacowana na zł. 5.120; cena wywołania zł. 3.413 gr. 33, rękojmia zł. 512.

Rękojmię należy złożyć w gotowości albo w takich papierach wartościowych bądź książeczkach wkładowych instytucyj, w których wolno umieszczać fundusze majątkowe. Papiery wartościowe przyjęte będą w wartości trzech czwartych części ceny giełdowej.

Przy licytacji będą zachowane ustawowe warunki licytacyjne, o ile dodatkowym publicznym obwieszczeniem nie będą podane do wiadomości warunki odmienne.

Prawa osób trzecich nie będą przeszkodą do licytacji i przysądzenia własności na rzecz nabywcy bez zastrzeżeń, jeżeli osoby te przed rozpoczęciem przetargu nie złożą dowodu, że wniosły powództwo o zwolnienie nieruchomości lub jej części od egzekucji i że uzyskały postanowienie właściwego sądu, nakazujące zawieszenie egzekucji.

W ciągu ostatnich dwóch tygodni przed licytacją wolno oglądać nieruchomość w dni powszednie od godziny 8-ej do 18-ej, akta zaś postępowania egzekucyjnego można przeglądać w Sądzie grodzkim w Krakowie ul. Starowiślna Nr. 13 sala Nr. 35. II. p.

Dnia 7 marca 1936 r.

Komornik Sądu Grodzkiego, Rewiru VII.

(—) Jan Zimowski.

Konferencja londyńska

wzbudziła wielkie zainteresowanie nawet wśród flegmatycznych Anglików. Przed palacem S. James w Londynie, gdzie toczą się obrady gromadzą się tłumy publiczności, chcące przypatrzeć się zbliska znanym mężom stanu.

Wytwórnia

LAMP

ELEKTRYCZNYCH

Józefa TERLECKIEGO

została przeniesiona

ze Sławkowskiej na

Łobzowską L. 11

Kraków.

— Ceny fabryczne. —

MIÓD

czysto pszczelny

bez domieszek, gwarantowany z własnej największej pasieki w Państwie.

3 kg. 7.50 zł.

5 kg. 11.20 zł.

10 kg. 21. — zł.

wraz z naczyniem i opłatą pocztową wysyła za pobraniem.

Eugenjusz BILINSKI,

w Zbarażu.

ZAKŁAD

NOZOWNICZO - SZLIFIERSKI

„REKORD“

FRANCISZKA NIECHAJA

w Krakowie, ul. Poselska L. 19

ostrzy. naprawia fachowo noże wszelkiego rodzaju.

Specjalność brzytwy.

TOWARY kosmetyczne

i wszelkiego rodzaju gospodarcze, oraz przedstawicielstwo pasty

„DOBROLIN“

do podłóg, obuwia, płyny do metali i proszki do czyszczenia naczyń

poleca sklep

MARJI SIEROTWINSKIEJ

Kraków, Sienna 12. Tel. 137-47.

U ks. Gadowskiego

(Bochnia)

do nabycia za gotówkę

(w nawiasie inowa cena księgarska).

KATECHIZM WĘKSZY 2.50 (2.75), KATECHIZM MAŁY 1.20 (1.40), WYCIĄG KATECH. 0.40 (0.50), DZIEJE BIBL. (2.70), MAŁA BIBLIJKA (1.70), EGZORTY DLA SZKÓŁ-POWSZ. (4.50), KRÓTKA HIST. KOSC. 0.40 (0.60), NAUKA KOŚCIOŁA 0.80 (1 zł.), KATECHEZY BIBL. DLA I. i II. KL. POWSZ. 2 zł. (2.40), SZKICE KATECHEZ 2 TOMY 2.50 (3 zł.), PSYCHOLOGJA WYCHOW. 2 zł. (2.40), KAZANIA O WYCHOWANIU 1 zł. (1.20), UPOMINEK DUCH. 0.15 (0.20), DOBRY PASTERZ, modlitewnik oprawy a) dla młodzieży po 60, 1.00, 1.50, 2 zł. (80, 1.20, 1.80, 2.50), b) dla dzieci po 40, 60, 1.00, 1.50, (60, 80, 1.20, 1.80).

Przy zamówieniach ponad 20 zł. franco ponad 30 zł. franco i rabat 10 proc.

PRALNIE WŁASNA

wzorowo prowadzoną

przy ul. Kopernika 13

poleca

Stow. św. ZYTY.

Na żądanie naprawia i ceruje białinę

POLECAMY ZNANE Z DOBOROWEJ JAKOŚCI:

a) **PŁYTY** PIEKARSKIE, ZAPRAWĘ SZAMOTOWĄ I CEGŁĘ SZAMOTOWĄ z fabryki „MARIWIL“ w RADOMIU —

b) **CEGLĘ** MASZYNOWĄ I PUŚTĄ z cegielni w ZIELONKACH

c) **KAMIEN** DOLOMITOWY DLA CEŁOW ARCHITEKTONICZNYCH I DROGOWYCH z kamieniołomów w Pogorzycach.

ST. BURTAN

ZAKŁADY CERAMICZNE

Kraków, Bażtowa 17

Telefon 112-49.